

SYNODAAL PROCES

WE GAAN WEER EEN OPEN RUIMTE IN

Gelijk vorig jaar mag ik schrijven voor het begin van de plenaire zitting van de synodale samenkomst, en is er voor u pas de gelegenheid dit te lezen nadat de zitting voorbij is. Dan wordt het de Doortocht van januari dat ik bij u terug mag komen voor deze afronding.

Het is nu vooraf wat moeilijker om aan te geven wat er van deze tweede zitting is te

verwachten. De hete hangijzers zijn uit het onderwerpen-lijstje weggenomen, onder andere het vraagstuk over de wijding van

de vrouw. Paus Franciscus heeft deze onderwerpen apart gezet opdat zij besproken gaan worden in 10 afzonderlijke werkgroepen die in mei 2025 met voorstellen moeten komen. Sommige mensen waren boos en vonden het niet consequent nadat hij de gespreksonderwerpen aan het begin van het synodaal proces zelf had opgesteld. Dit geluid is ondertussen verstomd in het vertrouwen dat de zorgvuldigheid het hier mag winnen van de snelheid, daar anders de tegenreacties van het meer conservatief ingestelde deel van de kerk een tegenovergestelde beweging geven. We hebben dit in de jaren zeventig gezien met de ontwikkelingen rond Mgr. Lefebvre en de Tridentijnse mis, welk bijna leidde tot een kerkscheuring. Vijftig jaar na de 'restauratie' van Lefebvre hebben we de tweespalt in de kerk overwonnen, en eindelijk kunnen we de normale draad van gaande ontwikkelingen oppakken.

Veel spannender aan het begin van de tweede zitting zijn de bezoeken die de paus heeft gebracht in september; zowel bij de bezoeken aan enkele landen in Zuidoost-Azië, met de dialoog naar de Islam en het Boeddhisme, alsook in confrontatie van het koloniale aandeel onder de vlag van missionering (of mantel van Liefde of dekmantel?). Deze mantel – in alle dubbelzinnigheid – was met name bij het bezoek aan België, vanwege de zeden-dossiers, meer dan een heikel onderwerp. De walging was in de Vlaamse media hevig, en bisschoppen zijn daar zeer hard naar beneden gevallen. Juist daardoor is de kwetsbaarheid bij Franciscus des te indringender. Ik ben benieuwd hoe de barmhartigheid hier door Franciscus wordt opgepakt.

Ik vond het opmerkelijk dat in de voorbe-

reiding de meeste commentaren niet reageren op de actualiteit maar meer naar de diepte gaan. Geniaal is de toespraak van Prof. Wijlens (moderator van de synode) in Australië (op YouTube terug te zien), met een tussenzin die alles zegt: "Ik kan u – als canoniek jurist – verzekeren dat het niet verboden is voor een bisschop om naar vrouwen te luisteren". Lachwekkend vind ik dat er nog kardinalen zijn die hier onrustig van worden.

De vaticaan-watcher Hendro Munsterman citeert graag de Paus: "We zitten niet in een tijd van veranderingen, maar in de verandering van de tijden". Dit is dus veel fundamenteler. Het is niet dat christenen als globetrotters de wereld plaveien met het goede nieuws, maar dat christenen, als 'een van de velen', hun Licht-bijdrage leveren aan de leefomgeving van de hedendaagse mens. We willen niet meer zoeken naar 'one-size-fits-all'-regeltjes: zo is dé mens en zo passen ze allemaal in deze pijn (dit habijt). Maar we erkennen de grote diversiteit: de creatie maakt ieder mens uniek, en dat vraagt een barmhartige houding naar elkaar (warm van hart en vol erbarmen voor allen die [nog] niet staan). Een tweede grote verandering die aan het plaatsvinden is in de wereld, is dat het denken niet meer plaatsvindt met het zoeken naar dé waarheid (middels dualisme onderscheiden welke ideeën de juiste verwijzing schenken: Plato) maar naar waar-

achtigheid (doorleefde en betekenisvolle ervaringen die onze levensreis begeleiden naar Vrede/Geluk: Aristoteles). Sommigen vragen zich echter af of deze tweede verandering geldt voor de hele wereld of enkel voor het westen dat stoelt op de Griekse filosofen. En is dit een hedendaagse verandering, of is het een verschuiving in de traagheid van aardplaten en dat dus eeuwen vraagt/reeds neemt. Voor ons is het in ieder geval zeer fundamenteel, en je doet er goed aan om deze gedachtewereld te verkennen. De derde grote verandering is dat de H. Geest ons niet meer drijft naar een 'societas perfecta' maar ons oproept tot de diensten in het veldhospitaal. In het mondiale bewustzijn van de kerk is er ruimte gekomen voor de diversiteit, die steeds opnieuw bevraagt wordt op haar authenticiteit, en daarmee een relationele actie vraagt van bevlogen nabijheid.

Het is niet meer dat we het geloof naar deze wereld moeten brengen, maar we mogen bevestigen waar de wereld (en haar cultuur en dus mensbeeld) een échte schoonheid laat zien (oprechte authenticiteit, daadwerkelijke gerechtigheid en mildheid, transparante ordening). We hoeven de ander niet te bekeren, maar gezamenlijk hebben we de uitnodiging tot omkering naar elkaar. Dus zie in deze wereld waar het 'vertrouwen in het goede' huist. Dat is voorbij de diplomatieke onmacht van de VN, de aanwakkerende onmin door de oorlogen, of de angstige 'hebben-reflex' die iedere profilering van 'mijn-zijn' tegenwerkt. Dit mogen elementen zijn wanneer we bij het komende heilig jaar 2025 ons 'Pelgrim van Hoop' tot uitdrukking brengen. Hier is de oproep van de Paus: "Grenzen verruimen en een open ruimte worden voor menselijkheid". Er is grote behoefte

Plato   *Aristoteles*

aan plekken waar mensen met elkaar optrekken. Niet dat ons ledenaantal móet stijgen, maar dat mensen voelen dat zij bij jou en mij (even) onder dak mogen zijn. Een ruimte voor uitwisseling, want iedereen wil gehoord en gezien zijn. Een plek waar je gekend bent en veilig, waar de diversiteit van verlangens een uitgesproken verbintenis niet in de weg staat.

We mogen een open ruimte zijn waar de kwetsbaarheid achter het masker van verdediging tevoorschijn komt. Ook vader Franciscus moest zoeken hoe hij met die nieuwelingen om moest gaan: broeder vlieg die overal even scharrelde, of broeder hoed die deze uit zijn vorige leven per se wilde ophouden (al is één van hen uitgetreden, men bleef hem aanspreken als 'broeder'). Blijvend werd het gemeenschappelijke om 'kind/creatie van God te zijn' bevestigd. Wij hebben niets anders te doen.

In januari zal het laatste artikel van mijn hand verschijnen. Zo had ik mezelf uitgedaagd drie jaar geleden. Wie durft zichzelf uit te dagen om tweemaandelijks iets te schrijven? Of heb je iets anders voor de OFS te doen?

Macair Wegman ofmcap